

POZOR! MEDVĚD!

Jako by medvědi neměli na práci nic jiného než pronásledovat nebohé turisty. **Jsou plaší**, a pokud člověka vycítí, raději se stáhnou do ústraní. Pokud se s medvědem potkáte, nenechte se poplést řečí jeho těla: když se postaví na zadní, nechystá se útočit, jen má lepší rozhled a také lépe zachytí pachy než na všech čtyřech. Samozřejmě se vyplatí být obezřetný a zbytečně medvěda neprovokovat. ►

JEJDA,
CO TY TU DĚLÁŠ?

MEDVĚD

POSTRACH LESA

Nebezpeční a agresivní chlupáči. Masožravci, kteří si rádi smlsnou na člověku. Nepředvídatelní za každých okolností. Spáči, kteří prospí celou zimu. Myslíte, že tohle všechno o medvědech opravdu platí? Pojďme si na ně trochu posvítit.

UŽ ABY
BYLI PRVČ.

MÁŠ-LI V PATÁCH MEDVĚDA, VYLEZ NA STROM

Zběsilý úprk na strom vám před medvědem moc nepomůže. Takový medvěd baribal nebo grizzly umí totiž lézt lépe než lecjaký horolezec! Raději zachovejte klid a pomalu odejděte z místa setkání. Radí se také mluvit hlubokým klidným hlasem, aby medvěd poznal, že jste člověk. Většinou pak ihned uteče. ◀

MEDVĚD HLUBOCE SPÍ CELOU ZIMU

Medvědi sice uléhají k **zimnímu spánku**, ale určitě nespí až do jara. Na podzim se pořádně vykrmí, obalí tukem, najdou si doupě a tam se uloží ke spánku. Jejich životní pochody jsou stejné jako v létě, jen o pár stupňů sníží svou tělesnou teplotu. Dokonce vnímají vše, co se kolem nich děje a mohou se kdykoliv během zimy probudit, najít si něco k snědku a zase jít na kutě. Pokud je zima mírná, nemusí ke spánku ulehnout vůbec. ▼

MEDVĚD SI RÁD POCHUTNÁ NA MEDU

Určitě jste v mnoha pohádkách viděli, že medvěd mlsal med. Je to však to jediné, co medvěd jí? Ani zdaleka. Na medu si pochutná rád, spořádá ho ale i se včelami a larvami uvnitř medové plástve. **Medvědi jsou všežravci**, nejedí tedy pouze maso, rádi si smlsnou i na trávě, koříncích a různých bobulích. ►

MEDVĚD NENÍ ZDATNÝ BĚŽEC

Prchat před medvědem se nevyplácí – peláši totiž rychleji než člověk a dohnal by vás natotata. Dokáže běžet rychle jako kuň, a navíc je poměrně vytrvalý. Stačí dodržovat základní pravidla, zbytečně medvědy neprovokovat a nemít z jejich přítomnosti bezdůvodně strach. ▲

MEDVĚDI ŠPATNĚ VIDÍ

Medvěd si rozhodně brýle pořizovat nemusí, s jeho zrakem to není tak špatné, jak se všeobecně traduje. Vidí přinejmenším stejně dobře jako člověk. Kromě toho vidí slušně i v noci. Může se také spolehnout na svůj perfektní čich. Pachy ucítí až na vzdálenost 7 kilometrů! ◀

OSEL

MALÝ PALIČÁK

Hloupé zvíře, které člověku není příliš užitečné. Tvrdohlavý osel, se kterým nic a nikdo nehne. Lenoch, který se nerad namáhá. O oslech již bylo řečeno mnoho.

V některých zemích se dokonce jeho jméno používá jako nadávka! Čím si to osel zasloužil? Uvidíte, že naprosto neprávem.

OSEL JE HLOUPÉ ZVÍŘE

Pokud by osel byl tak strašně hloupý, člověk by jej zřejmě tak dlouho nevyužíval jako svého pomocníka. Oslíci lidem pomáhali zřejmě už ve starém Egyptě za vlády faraonů. V historii lidstva má tedy **nezastupitelnou úlohu!** ▼

JÁ ŽE JSEM HLOUPÝ?
DOVOLTE, ABYCH SE
ZASMÁL.

Hloupý osel

OSEL JE MALÝ KŮŇ

Ve srovnání s koněm vypadá osel trochu legračně. Vše však má své opodstatnění. Dlouhýma ušima hned zaslechne nebezpečí a na svém drobnějším těle dokáže unést opravdu pořádný náklad. Díky svým strmým a pevným kopýtkům bezpečněji převezve jezdce i v obtížném terénu. ▲

TO KOUKÁTE, JAKÝ
JSEM SILÁK, CO?

TVRDÁ PALICE

Občas nastane situace, kdy se osel zastaví a nejde s ním ani hnout. Jeho **tvrdohlavost** je pro něj ale důležitá! Na rozdíl od koně se hned nelekne a nevezme do zaječích. Naopak, v klidu pozoruje okolí, vyhodnocuje, jak moc je situace nebezpečná, a přemýšlí, co dál. Dokud se nerozmyslí, nehne s ním ani pár volů. Netrpělivý majitel a pobízení bičem nepomůže už vůbec! ▼

OSEL JE LÍNÝ

Dámy a pánové, pozor! Lenivý tedy osel rozhodně není. Stačí si uvědomit, co všechno dokáže zatat: uvést těžký náklad nejen na dlouhé vzdálenosti, ale i přes náročný terén, přepravovat lidi a všelijak jinak jim usnadňovat práci. ▲

DÁŠ SI BODLÁK?

Traduje se, že osel jí bodláky. V původní domovině oslů, nehostinné a vyprahlé Africe, se oslící živili hlavně tvrdými až ostrými druhy trav. Kdo však oslíka chová, ví, že mu bodláky po polích shánět nemusí. Stačí mu tráva či zelené krmění, seno a sem tam nějaký pamlskek – třeba jablko nebo mrkev. ▼

Tvrdohlavý osel

OSLA NEVYCVIČÍŠ

Prapředkem osla domácího byl osel divoký, původem ze severní Afriky. Lidé si už dávno všimli, že se osel dá ochočit a vycvičit. Někteří lidé si myslí, že se osli hodí jen k těžké práci. Kdepak! **Mohou se naučit mnoha kouskům** a rozumí různým povelům, jen to chce dobrého a trpělivého chovatele. ◀

LIŠKA

VYCHYTRALÁ ZRZEČKA

Protřelý šibal, který nad všemi vyzraje. Mazaná, podšitá obyvatelka lesa, která chytrou lstí dostane to, co si zamane. Postrach, před kterým by lidé měli být na pozoru. Liška je svou chytrostí tak známá, že se podobné označení začalo používat i pro lidi. Je opravdu tak vychytralá, jak si všichni myslí? V čem její chytrost vlastně spočívá?

LIŠČATA, DOMÁCI MAZLIČCI

Koukněte na tyhle dva čipery! Vypadají opravdu roztomile, proto si někdy lidé myslí, že by z nich mohli mít krásné domácí mazlíčky. Během dospívání ale začnou mít lišky z lidí strach a v obraně by mohly zaútočit. Tak je raději netrapte, jsou to **divoká zvířata**, která patří do volné přírody. ▼

Roztomilá mláďata

RYCHLE PRYČ,
AŤ MĚ NECHYTÍ!

LISTIVÝ ZLODĚJ

Lišky nejsou příliš vybíravé a opatřují si nejrůznější potravu. V mnohých oblastech mají **pověst škodné**, protože si troufnou na zvířata v kurnících nebo ohradách, do kterých umí velmi šikovně vniknout. V noci lišky občas prohrabávají i koše na odpadky v městských parcích. Úmyslně však loupit nechodí. ▲

LIŠKY JSOU NEBEZPEČNÉ

Lidé měli z lišky odpradávná strach, protože jim škodila. Dávila slepice a jinou drobotinu – což se jim samozřejmě nelíbilo. Proto ji vykreslovali jako krutého lovce, kterému se nedá důvěřovat. Je však třeba myslet na to, že liška je divoké zvíře, které jedná podle svých **přirozených instinktů**. ▼

CHYTRÝ JAKO LIŠKA

V porovnání s jinými zvířaty liška nijak nadprůměrně inteligentní není. Její chytrost spočívá spíše v **opatrnosti a obezřetnosti**. Je jí velmi těžké chytit, protože díky jemnému čichu dokáže velmi rychle a přesně poznat nástrahu. Pokud vycítí nebezpečí, raději se schová do úkrytu. Je pořád ve střehu! ▼

LIŠKA PODŠITÁ

V mnoha příbězích lišky vystupují jako chytré bytosti, které mazaně uloví, co se jim zachce. Jeden takový příběh, O lišce a vráně, najdete i v Ezopových bajkách. V jiných příbězích jí dokonce přisuzují čarovné síly. Někde o ní smýšlejí lépe, někde hůř. Snad se nám podaří její reputaci napravit! ▲

LIŠKY JSOU SAMOTÁŘI

Na obrázcích lze často vidět lišku-samotářku, ať už v lese, nebo na lovu. Je pravda, že lišky obvykle neloví, podobně jako ostatní šelmy, ve smečkách. Samotářské však nejsou, najdou si partnera na celý život a společně se střídají v péči o mláďata. ▲